

Vattenkvalitet i Haparanda

Utredning och åtgärdsplan

Bakgrund

I Haparanda tar vi största delen av vårt råvatten från en ytvattentäkt, närmare bestämt Torne älv. Att producera dricksvatten av ytvatten är en komplex process. Det är en beredning i flera steg som alltid avslutas med desinfektion i en eller annan form.

Normala variationer

Råvattnets kvalitet har normala variationer under ett kalenderår – som slutkund märker du det främst under vår och höst. Under dessa perioder kan dricksvattnet i centralorten och de byar som är anslutna till Mattila vattenverk ha avvikelser på lukt eller smak. Vattnet kan också upplevas som grumligt eller missfärgat.

Grumligt eller missfärgat vatten

Grumligt eller missfärgat vatten kan härledas till råvattnet från Torne älv, men det kan också ha också att göra med ledningsnätets uppbyggnad och skick. När ledningsnätet har varit avstängt, till exempel på grund av en vattenläcka eller en lagning, blir vattnet ofta missfärgat när vi öppnar ventilerna igen. Det beror på att järn och mangan lossnar från ledningarna och sprider sig i systemet. Vattnet är inte farligt att dricka, men spola kallvatten ett tag så försvinner det.

Haparanda
stad

Problembild

Felanmälningar beskriver mögellukt

I början av september tog vi emot ett antal felanmälningar gällande sämre vattenkvalitet i Nikkala. Efter ett antal dagar kom den in felanmälningar från Salmis, Vuono, Karungi och centralorten. I lejonparten av felanmälningarna beskrev man en form av mögellukt från vattnet. Man angav också att vattnet hade en dålig smak. Senare har även grumligt och missfärgat vatten rapporterats.

Haparanda
stad

Möjliga orsaker

Vattenproduktion	Brister i något av reningsstegen i vattenverket. Brister i högreservoar.
Ledningsnät	"Blindtarmar" på ledningsnätet. Ledningar till ödehus där ingen spolat på väldigt länge. Ledningar till byggnader som har rivits. Avsaknad av cirkulation för vissa ledningssträckor.
Yttre påverkan	Gummipackningar vilka möjliggör mögeltillväxt. Pågående entreprenadarbeten i ledningsnät. Vattenläckor i ledningsnätet.
Övrigt	Brister i ledningar i abonnentens fastighet.

Analys

Huvudsakliga slutsatser

- Alla felanmälningar är kopplade till samma ledningsnät.
- Alla abonnenter är anslutna till Mattila vattenverk.
- Det har konstaterats att intilliggande abonnenterna till de som felanmält inte upplevt några brister i vattenkvalitén. Det gör att enskilda områden eller gator kan inte beskrivas som problemområden.

Övriga observationer

- Ledningsnätet i Nikkala har historiskt sett varit utsatt och många abonnenter har upplevt att vattnet har sämre kvalitet än i övriga kommunen.
- Spolningarna av ledningsnätet i Nikkala bedöms ha bidragit till att göra vattnet grumligt eller missfärgat.

Åtgärdsplan

Genomförda åtgärder	Rening och spolning av ledningsnätet i Nikkala. Provtagningen på strategiska platser runt kommunen för att kunna ringa in problemet. Provtagning för att se om brister kan hittas i producerat vatten.
Åtgärder på kort sikt	Byte av kolfilter i Mattila vattenverk. Anläggning av strategiska spolposter i Nikkala och Salmis. Luftrensning av ledningsnätet i Nikkala (vecka 44 – 45). Byte av servisventil hos en abonnent som upplevt kvalitetsbrister under längre tid. Rengöring av högreservoar i Grankullen och Nikkala.
Åtgärder på första halvan 2022	Nya vattenledningar i delar av centrala Nikkala i syfte att få vattencirkulation.

